

LÆRERVEJLEDNING

ILD

EN FARLIG VEN

Ild – en farlig ven

Lærervejledning

Indholdsfortegnelse

1.0 Om Ild – en farlig ven.....	s.2
2.0 Timeforbrug.....	s.2
3.0 Pædagogik.....	s.2
4.0 Gruppedynamik.....	s.2
5.0 Undervisningsmateriale.....	s.3
6.0 Trinmål og opgaver.....	s.4
7.0 Skole-hjem.....	s.6

Ild – en farlig ven

Lærervejledning

1.0 Om Ild – en farlig ven

Beredskabsstyrelsen har udarbejdet 'Ild - en farlig ven', som er et undervisningsmateriale rettet mod eleverne i 4-5. klasserne. Sigtet med undervisningsforløbet er at sætte emnerne brand og brandforebyggelse på dagsordenen både i klassen og hjemme hos eleverne.

Det primære fokus er lagt på brandforebyggelse. Børnene lærer, hvordan de i dagligdags situationer kan være med til at forebygge brand. Men eleverne lærer selvfølgelig også, hvad de skal gøre, hvis det alligevel pludselig brænder på. De lærer, hvordan de selv kan slukke en lille brand og hvad de skal gøre, hvis der går ild i dem selv. Og sidst - men ikke mindst - lærer de, hvad de skal gøre, hvis de skulle komme ud for en voldsom brand, og det gælder om at komme sikkert ud.

Den beredskabsfaglige læring effektueres på tre niveauer:

Niveau 1: Viden - Brandfarer hvordan, hvor og hvornår?

Eleven får fokus på de situationer, hvor de selv og voksne typisk er uvidende og ubetænksomme.

Niveau 2: Handling - Hvordan undgår jeg brand og hvad gør jeg, hvis uheldet er ude?

Eleven får fokus på vigtige rutiner og får rustet sit beredskab.

Niveau 3: Holdning - Eleven tager brand alvorligt.

Eleven oplever, at han/hun ved egen indsats er blevet "ekspert" på området og ikke belært om brand med en løftet pegefinger.

2.0 Timeforbrug

Undervisningsmaterialet er beregnet til en uges undervisning i dansk svarende til 6-8 lektioner. I løbet af ugen får børnene mulighed for at gentage kernebudskaberne i materialet i flere sammenhænge.

Vi anbefaler, at klasselæreren i samme uge bruger klassens time til at undervise klassen i skolens brandinstruks og evakueringsplan. Du finder forslag til opgaver i klassens time i Undervisningsvejledningen.

3.0 Pædagogik

Undervisningsforløbet er tilrettelagt, så eleverne aktivt medvirker til at skabe indhold og læring. Diskussioner og refleksionsopgaver hjælper eleverne til at udlede de centrale beredskabsfaglige budskaber. Eleverne udveksler læring og viden ved at undervise hinanden. Metoden øger læringseffekten, fordi læringen på denne måde bliver personligt forankret.

4.0 Gruppedynamik

Undervisningen er baseret på gruppearbejde. Eleverne inddeles i stamgrupper, ideelt på fire elever. Det er gennem gruppeprocesserne, at børnene organiserer viden og skaber læring. Gruppedynamikken bygger på, at stamgruppen organiserer og strukturerer viden inden for forskellige emner og herefter deler viden og læring med de andre grupper. Gruppeaktiviteterne kan også skabe afsæt for individuelle øvelser, fx kan en fælles brainstorming være igangsætter til en skriftlig opgave.

5.0 Undervisningsmateriale

Undervisningsmaterialet er sammensat af tre læringselementer med følgende indhold:

1. DVD - med en række videosekvenser, hvor en brandmand fortæller om brand. Videoerne er struktureret kontinuerligt i syv overordnede temaer.
2. Klassemateriale - bestående af hæfter og ark, som eleverne skal bruge til at løse forskellige opgaver.
3. Hjemmeside - der fungerer som overordnet undervisningsportal. Fra hjemmesiden er der endvidere adgang til et bonusafsnit til hjemmebrug.

DVD-materiale

Undervisningen bygger på en vekselvirkning mellem brandmandens historier og elevopgaver. Videoerne fungerer som oplæg til opgaverne i klassen. Du sætter eleverne i gang med opgaverne og samler op.

Videoerne kan afspilles både fra DVD'en og hjemmesiden. Eleverne kan også se videoerne sammen i grupperne via hjemmesiden.

Videoerne er struktureret i syv fortløbende temaer:

1. Ild - en farlig ven
2. Undgå brand derhjemme
3. Bålregler
4. Ingen panik i køkkenet!
5. Hvornår kan du selv slukke en brand?
6. Fest og ballade uden brand!
7. Kom sikkert ud!

Under de enkelte temaer findes to typer videoer:

- A. Lær om brand
- B. Se når det brænder på

"Lær om brand" videoerne introducerer hvert tema og de centrale budskaber. "Se når det brænder på" videoerne supplerer "Lær om brand" videoerne med specifikke eksempler på, hvad der kan gå galt, og hvordan man skal handle.

I undervisningsvejledningen fremgår den nøjagtige rækkefølge af videoerne og de opfølgende elevopgaver. I navigationsmenuen på DVD'en kan du blot klikke på et tema, og så vil videoerne blive vist i den rigtige rækkefølge. Du kan også navigere frit mellem videoerne.

Klassemateriale

Klassematerialet findes både i en trykt og en digital version. Du kan altså vælge, om eleverne skal løse elevopgaverne via hjemmesiden eller bruge de printede ark og hæfter.

Det trykte klassemateriale kan bestilles gratis på Beredskabsstyrelsens hjemmeside (www.brs.dk) hvert år fra maj til juli måned. Du får det tilsendt i august, i god tid til at afvikle undervisningen i brandforebyggelsesugen, uge 40.

Elevopgaverne består af forskellige skabeloner, hvor eleverne skriver tekst ind, samt et klistermærkeark, som eleverne kan bruge til at illustrere deres løsninger. Der kommer altså et produkt ud af hver enkelt elevopgave.

I den digitale version er elevopgaverne sat op i PowerPoint skabeloner, som eleverne downloader og sætter tekst og billeder ind i og printer.

Du finder udførlig beskrivelse af alle opgaver og anvisning til undervisningen i Undervisningsvejledningen.

Hjemmesiden

Hjemmesiden er både henvendt til eleverne og dig. Som lærer får du adgang til et bibliotek med relevante links og ekstramateriale, materialer som understøtter din undervisning og et forum, hvor du kan stille spørgsmål og komme med ris og ros.

Under menuen "Før du går i gang" finder du en grundig undervisningsvejledning og dialogkort til alle øvelser og opgaver. Disse kort kan du bruge som talekort til at sætte eleverne i gang.

Til undervisningsbrug har eleverne bl.a. adgang til videoerne med brandmanden og elevopgaverne i en digital version samt flere interaktive øvelser. For eksempel kan klassen indsende spørgsmål til en brandmand. Beredskabsstyrelsen sender svar retur til din e-mail adresse.

Hjemmesiden indeholder også et link til en bonusside. Men bonussiden er låst. Børnene skal bruge et kodeord for at åbne siden. Kodeordet får de, hvis de gennemfører quizen.

Bonussiden er tænkt til børnenes fritid og som efterspil til undervisningsforløbet. På bonussiden kan børnene møde brandmanden igen og finde link til andet relevant materiale. Børn og forældre kan også tage en familiequiz sammen, hvor de tester deres brandberedskab. Formålet med hjemmesiden er altså at åbne døren til hjemmet, så børnene ansføres til at dele deres viden med familie og venner.

6.0 Trinmål og opgaver

Undervisningsmaterialet inkluderer forskellige typer øvelser og opgaver, som tilgodeser trinmålene for dansk.

Refleksion i klassen

Refleksionsøvelserne og diskussionerne i grupperne giver mulighed for at indfri følgende trinmål for det talte sprog i dansk.

Trinmål for det talte sprog i faget dansk 4. Klassesettrin:

- Bruge talesproget i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer i en gruppe
- Videreudvikle ordforråd, begreber og faglige udtryk
- Fortælle, forklare, kommentere, interviewe og fremlægge
- Give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og viden
- Lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons

Trinmål for det talte sprog i faget dansk 6. Klassesettrin:

- Bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer
- Udvikle et nuanceret ord- og begrebsforråd

- Argumentere, debattere og informere
- Udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i sammenhængende form
- Lytte aktivt til andre og følge op med analytiske spørgsmål

Skriftlige opgaver

Undervisningsmaterialet indeholder følgende typer skriftlige opgaver:

Trin for trin

Formålet med denne type opgave er, at børnene bliver bevidste om hvilke fejl, der kan føre til uheld og brande, og hvordan man skal handle, hvis uheldet sker. Hensigten er, at børnene føler sig forberedte og handlingsparate.

Huskeregler

I disse opgaver skal eleverne udlede de vigtigste regler i forbindelse med brandsikkerhed. Eleverne bliver opmærksomme på vigtige rutiner i hverdagen, som kan forebygge brand. Hensigten er, at eleverne selv påtager sig rollen som brandambassadør. Dernæst rodfæster reglerne sig bedre, når eleverne selv formulerer dem, baseret på forståelse.

Digt en brandhistorie

Cases er et godt udgangspunkt for elevernes indlevelse og læring. I denne opgave skal eleverne digte en brandhistorie med udgangspunkt i deres erfaringer og den viden om brandfarer, de allerede har, og får gennem undervisningen. Gennem fælles brainstorming, dialog og refleksion vil børnene komme langt bredere omkring de rutiner, handlinger og situationer i vores dagligdag, som kan indebære brandrisici.

Din egen præsentation

Denne opgave lægges ind sidst i undervisningsforløbet. Formålet med opgaven er, at eleverne oplever, at de mestrer et af de syv temaer så godt, at de kan formidle deres viden videre til andre. De kan lære noget fra sig. De er blevet mestre på et område.

Klassens brandspil

Som en afslutning på emneugen kan klassen producere indhold til et fælles brandspil. Eleverne repeterer og aktiverer den viden, de har tilegnet sig, både når de producerer indholdet til spillet, og når de spiller brandspillet sammen efterfølgende.

De skriftlige elevopgaver giver mulighed for at indfri følgende trin- og slutmål for det skrevne sprog i dansk:

Trinmål for det skrevne sprog i faget dansk 4. Klassestrin:

- Skrive sammenhængende fiktions- og fagtekster
- Søge information i digitale og trykte tekster og planlægge den efterfølgende skrivning
- Strukturere egen tekst kronologisk
- Skrive beskrivende, refererende og kreativt med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper
- Følge generelle lydregler i stavning og anvende afsnit og enkel tegnsætning
- Anvende et enkelt layout i såvel håndskrevet som elektronisk tekst
- Skrive på computer med enkel skriveteknik

- Anvende grundlæggende tekstbehandling og søge på internet
- Bruge skrivning til at fastholde og strukturere ideer og tanker

Trinmål for det talte sprog i faget dansk 6. Klassestrin:

- Strukturere og skrive tekster i forskellige fiktive og ikke-fiktive genrer
- Indsamle og disponere stof før skrivning samt skrive fra ide til færdig tekst
- Strukturere og variere eget skriftsprog og skabe sammenhæng mellem sætninger og afsnit
- Skrive kommenterende, forklarende og argumenterende med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper
- Stave alle almindelige ord sikkert, bruge korrekte bøjningsformer og anvende afsnit og hensigtsmæssig tegnsætning
- Layoute tekster til bestemte formål og modtagere
- Skrive på computer med funktionel skriveteknik
- Kunne søge hensigtsmæssigt på internettet og bruge tekstbehandling varieret i egne skriveprocesser

7.0 Skole-hjem

Formålet med undervisningsforløbet er at gøre eleverne bevidste om brandfarer og ansøre dem til at tage en ansvarlig holdning.

De brandfaglige budskaber handler primært om sikkerhed i hverdagen og i hjemmet. Derfor er det en læring, som eleverne skal tage med sig hjem og bruge i hverdagen.

Du kan hjælpe med at styrke skole-hjem forbindelsen ved at sende et forældrebrev, hvor du informerer om undervisningsforløbet. Herunder kan du også oplyse om hjemmesiden.

Du finder et udkast til et forældrebrev på hjemmesiden under menuen "Til læreren" hvorfra du går ind under overskriften "Før du går i gang".